Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
Prins Willem Alexanderhof 20
2595 BE DEN HAAG

Erfgoed en Kunsten
IPC 3300

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
712028

Datum

Betreft Toekomst cultuurbeleid en basisinfrastructuur 2017-2020

Met deze brief vraag ik de Raad voor Cultuur om advies over de toekomst van het cultuurbeleid en de basisinfrastructuur 2017-2020.

De brief bestaat uit twee delen. In het eerste deel vraag ik de Raad te adviseren over een agenda voor het cultuurbeleid. Het gaat in dit deel om ontwikkelingen die op de langere termijn de vraag naar en het aanbod van cultuur beïnvloeden. In het tweede deel stel ik de Raad, met het oog op de financiering van cultuur in de periode 2017-2020, een aantal specifieke vragen over (groepen) instellingen.

Aanloop naar de basisinfrastructuur 2017-2020

Cultuur is onmisbaar voor de vorming van onze identiteit, de ontplooiing van mensen en voor de ontwikkeling van creativiteit. In mijn beleid leg ik, met de artistieke waarde als uitgangspunt, het accent op de maatschappelijke waarde van cultuur en het belang van creativiteit. Mijn visie op cultuur, de rol van de overheid en de waarde van cultuur voor de samenleving heb ik uitgebreid beschreven in mijn brief *Cultuur beweegt. De betekenis van cultuur in een veranderende samenleving.*[1] Cultuur heeft artistieke, maatschappelijke en economische waarde. Dit zijn in mijn optiek geen rivaliserende waarden; zij kunnen elkaar juist versterken. De legitimatie van cultuurbeleid is dat zonder steun van de overheid die waarden onvoldoende tot uitdrukking komen. Door ondersteuning van de overheid blijft het cultuuraanbod toegankelijk en betaalbaar en blijft de kwaliteit gewaarborgd.

Ik wil bijdragen aan een sterke, onafhankelijke en bloeiende cultuursector. Dat vraagt om een overheid die trends signaleert en goed volgt waar de kracht en zwakte ligt van het bestel. Een overheid die samen met het veld de juiste keuzes maakt. Ook is het belangrijk dat gemeenten, provincies en rijk samen optrekken

---

[1] *Cultuur beweegt. De betekenis van cultuur in een veranderende samenleving. Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 32820*, Nr. 76.

om een goed cultureel klimaat te bevorderen en goede randvoorwaarden te scheppen.[2]

De cultuursector heeft laten zien dat ze onafhankelijk, veerkrachtig en innovatief is, en steeds meer onderling samenwerkt. Mijn cultuurbeleid is er vooral op gericht om dáár meer ruimte voor te geven.

In de periode 2017-2020 wil ik instellingen meer mogelijkheden bieden om te werken aan een eigen profiel, om te innoveren en om nieuwe samenwerkingen aan te gaan. Ik wil instellingen de kans geven om zich, als dit nodig is, opnieuw uit te vinden, om ook in de toekomst relevant te blijven. Ik denk daarbij aan de mogelijkheid voor instellingen om zich te profileren op specifieke taken, om zich van andere producenten en makers te onderscheiden en om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan, binnen en buiten de cultuursector. Die ruimte wil ik geven aan instellingen in de basisinfrastructuur en aan instellingen die worden gefinancierd door de cultuurfondsen.

Die ruimte is van belang: het speelveld verandert in hoog tempo. Door veranderende publieksvoorkeuren, veranderingen in de demografie, digitalisering, informalisering en ontwikkelingen in de cultuursector zelf. Over dat nieuwe speelveld stel ik de Raad voor Cultuur hieronder een aantal vragen. De antwoorden van de Raad zijn belangrijk: zowel voor de inrichting van de basisinfrastructuur in de periode 2017-2020 als voor de langere termijn.

Deze brief is de eerste stap in de totstandkoming van de nieuwe basisinfrastructuur. Ik vraag de Raad in maart met zijn advies te komen en daarbij in te gaan op de vragen uit deze brief. Voor de zomer stuur ik mijn uitgangspuntenbrief aan de Tweede Kamer. Daarin schets ik de uitgangspunten voor de subsidieperiode 2017-2020 en de criteria waaraan de aanvragen moeten voldoen. Bij de uitgangspuntenbrief ontvangt de Kamer ook een concept van de subsidieregeling voor de periode 2017-2020.[3]

1. Agenda cultuurbeleid

De *Cultuurverkenning* van de Raad voor Cultuur en de publicatie *Cultuur in Beeld 2014* schetsen een aantal maatschappelijke trends en ontwikkelingen en beschrijven hoe burgers, culturele instellingen en overheden hier tot nu toe mee zijn omgegaan.[4]

De ambities van de verschillende overheden zoals geschetst in *Cultuur in Beeld*, zijn vooral gericht op de middellange termijn en relevant voor de komende subsidieperiode.[5] Ik vind het belangrijk dat de cultuursector in blijft spelen op

---

[2] Zie *Cultuur beweegt*, p. 5 en de brief *Cultuurstelsel 2017-2020*, Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32820, Nr. 95 , p. 3 en verder.
[3] In de brief *Cultuurstelsel 2017-2020* is de aanloop naar de periode 2017-2020 uitgebreider beschreven. Zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32820, Nr. 95, bijlage 2 – beschrijving systematiek in aanloop naar periode 2017-2020.
[4] Raad voor Cultuur, *De cultuurverkenning. Ontwikkelingen en trends in het culturele leven in Nederland*, 2014. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap: *Cultuur in Beeld 2014*, 2014.
[5] Zie *Cultuur in Beeld 2014*, p. 87 en verder.

veranderingen in de samenleving; de kracht van cultuur kan dan ten volle tot zijn recht komen. Om in te spelen op die veranderingen hebben culturele instellingen ruimte nodig. Zo kunnen ze anticiperen op de toekomst. Ook vind ik het belangrijk dat culturele instellingen goed samenwerken. Samen met de instellingen die gesubsidieerd worden door gemeenten en provincies zorgt het rijk voor een goed cultureel klimaat.

Op lange termijn zullen veranderingen echter onvermijdelijk zijn. Het Nederlandse cultuurstelsel zal er, gezien de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen, in 2030 anders uitzien dan nu. De opvatting dat de inrichting van het cultuurstelsel op de langere termijn aan verandering toe is, wordt steeds meer manifest. Dit blijkt onder andere uit opinieartikelen en publieke debatten in 2014.

De Raad voor Cultuur noemt in zijn *Cultuurverkenning* ontwikkelingen die van invloed zijn op de cultuursector, zoals individualisering, globalisering, digitalisering en en de opkomst van een "belevenismaatschappij". Ik verzoek de Raad om in het licht van die ontwikkelingen in te gaan op de volgende vragen.

Aansluiting van het cultuuraanbod op de vraag van de samenleving
De bevolking vergrijst en het aandeel van de bevolking met een niet westerse culturele achtergrond stijgt. Deze veranderingen zijn van invloed op de cultuurdeelname van de Nederlandse bevolking. De (jonge) cultuurdeelnemer vertoont een ander wens- en gedragspatroon dan voorheen. Vooral de hoger opgeleiden stellen hun eigen culturele pakket samen dat zowel bestaat uit populaire als uit gecanoniseerde cultuur. Door de opkomst van het internet krijgt het publiek sneller toegang tot een wereldwijd aanbod. Voor jongeren wordt naast de reële wereld de virtuele wereld steeds belangrijker. Mijn vraag aan de Raad is:

- Wat hebben instellingen nodig om bij de hierboven geschetste ontwikkelingen aan te sluiten?

Samenwerking tussen overheden
Vanuit de doelstelling dat iedere Nederlander toegang moet hebben tot cultuur is een fijnmazig gespreide infrastructuur van gesubsidieerde culturele instellingen ontstaan. Het speelveld voor de cultuursector bevindt zich echter steeds meer in een globale context. Het onderscheid tussen binnen- en buitenland vervaagt, artistiek talent is internationaal verbonden en culturele topinstituten spelen een rol in globale netwerken. Als productiekracht en communicatiemedium realiseert internet spreiding van cultuur als nooit tevoren. Het virtueel universum spreidt de kunsten wereldwijd. Niet alleen de afstand tot fysieke aanwezigheid van aanbod, maar ook de belangstelling, motivatie en passie zijn factoren die tot deelname aanzetten. Als reactie op deze globalisering hechten mensen meer dan vroeger aan een eigen nationale of regionale identiteit. Steden en regio's zoeken naar hun eigen culturele karakter en zouden zich in de toekomst sterker kunnen profileren op basis van een eigen profiel. Het "cultureel kapitaal" is een belangrijke factor in dit profiel: het bepaalt mede het gezicht van een stad of regio en is ook van belang voor het vestigingsklimaat en het toerisme.[6] In dit verband is ook relevant

---

[6] *De cultuurverkenning*, p. 16.

dat bij een aantal provincies de opvatting over hun verantwoordelijkheid voor het cultuurbestel verandert.

- Wil de Raad ingaan op het begrip spreiding in het licht van de ontwikkeling van een eigen profiel van steden en regio's?

Voor een aantal culturele instellingen is het speelveld internationaal. De Raad voor Cultuur vestigt de aandacht op de internationaal sterke positie van een aantal sectoren: "We hebben internationaal vermaarde orkesten en beroemde musea; architecten, beeldend kunstenaars en theaterregisseurs maken over de grens furore; de Nederlandse vormgeving is goed vertegenwoordigd in de wereld".[7]

Er ontstaat een nieuwe manier van werken binnen de culturele sector die in de verdere toekomst zal vragen om een nieuw beleidsinstrumentarium van de overheid. Nieuwe cultuuruitingen zijn sterk multidisciplinair, kennen weinig tot geen institutionele kaders, er wordt voortdurend samengewerkt in nieuwe samenwerkingsverbanden. Dit type instellingen is gebaat bij verschillende vormen van faciliteiten: locaties, financiering, subsidie, coaching, (internationale) contacten en erkenning. Er worden nieuwe financieringsvormen ontwikkeld zoals microkredieten, borgstellingsfondsen en laagrentende leningen. Ik vraag de Raad te reflecteren op de volgende vragen:

- Hoe kunnen in de toekomst de verschillende overheden samenwerken en de taken verdelen om de cultuursector optimaal te faciliteren in deze ontwikkeling?
- Hoe kan de meerwaarde van cultuur in samenwerking met andere domeinen tot uitdrukking komen, en hoe kan de overheid deze samenwerking stimuleren?

Kwaliteitsoordeel door deskundigen
De samenleving is de afgelopen decennia sterk geïndividualiseerd. Traditionele kaders verdwijnen en veel belangrijke levensbeslissingen worden door individuen als vrije keuze beleefd. Individualisering gaat hand in hand met horizontalisering, waarin hiërarchische verhoudingen verzwakken en gezag steeds minder vanzelfsprekend wordt. Spelregels en verhoudingen veranderen. Het gezag van de traditionele 'expert' of 'cultuurkenner' neemt af; tegelijk heeft het publiek behoefte aan deskundigen als gids in het aanbod. Vanuit de overtuiging dat de regering geen oordelaar moet zijn over kunst heeft de overheid een systematiek ontwikkeld waarbij de artistieke beoordeling van de kunsten in handen ligt van experts bij de fondsen en de Raad voor Cultuur. Mijn vraag aan de Raad is:

- Wat is de opvatting van de Raad over hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot de wijze waarop de huidige besluitvorming over cultuursubsidies is ingericht?

Ik zal ook de Akademie van Kunsten vragen over deze vraag na te denken.

Cultuur en cijfers
De betekenis van kunst en cultuur is groter dan in cijfers uit te drukken is. Tegelijk is het voor de cultuursector, de samenleving en de politiek belangrijk een goed overzicht te hebben van bezoekersaantallen, aantal voorstellingen en

---

[7] Raad voor Cultuur, *De cultuurverkenning.*

publieksbereik. Het verzamelen van gegevens is geen doel op zich, maar voor goede besluiten zijn goede cijfers een belangrijke basis. De publicatie *Cultuur in Beeld* sluit aan bij de groeiende behoefte van cultuurmakers, bestuurders en journalisten aan een meer feitelijk en cijfermatig beeld van ontwikkelingen in de cultuursector. "Cultuurbeleid krijgt een steeds betere empirische basis", schrijft de Raad voor Cultuur.[8] Mijn vraag aan de Raad luidt:

- Op welke onderdelen kan ik de empirische basis van het cultuurbeleid verder versterken?

Andere financieringsvormen
In de aanbiedingsbrief bij *Cultuur in Beeld* heb ik geschetst dat in de meeste cultuursectoren het bezoek en de private inkomsten zijn toegenomen. Verhoudingsgewijs gaat het om een klein deel van de inkomsten van instellingen. Ik vind het belangrijk dat de cultuursector ook door ondernemerschap zijn maatschappelijk draagvlak verbreedt.

- Welke mogelijkheden ziet de Raad voor private financieringsvormen, zoals crowdfunding?

2. Vragen over de basisinfrastructuur 2017-2020

In mijn brief Cultuurstelsel 2017-2020 heb ik gemeld geen grote wijzigingen aan te brengen in het stelsel. Ook de Raad geeft in zijn *Cultuurverkenning* aan voor de komende periode geen noodzaak te zien tot "grootscheepse stelselhervormingen".[9] Ik wil de komende periode instellingen namelijk de ruimte geven om te innoveren, om nieuwe samenwerking aan te gaan en om in te spelen op ontwikkelingen op de lange termijn. Die ruimte is overigens niet vrijblijvend; de toekomst zal moeten uitwijzen of zij hun relevantie duidelijk weten te maken. Daarnaast wil ik de kwaliteit van het cultuurstelsel verbeteren door betere samenwerking tussen overheden onderling en tussen overheden en fondsen, om zo de administratieve lasten voor instellingen te verlichten.[10]

Ik wil de bijdrage van culturele instellingen aan de samenleving in brede zin beoordelen. Het gaat in de eerste plaats om de artistieke prestaties. Daarnaast gaat het om de maatschappelijke betekenis van cultuur, haar impact op de omgeving en het bereik van nieuw publiek.

In dit licht wil ik dat de culturele instellingen zelf hun kwalitatieve prestaties nauwkeuriger gaan bijhouden. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om publiekswaardering, talentontwikkeling, internationaal belang of andere zaken waarmee een instelling zich profileert. Dat profiel hoeft niet voor elke instelling hetzelfde te zijn: de ene instelling kiest voor een sterk internationaal karakter, de andere trekt de wijken in. Wel blijft voor elke instelling in de basisinfrastructuur gelden dat zij moet voldoen aan een aantal taken, bijvoorbeeld educatie. De evaluaties, waarin instellingen kritisch naar zichzelf kijken en partners en publiek bevraagt, zullen een rol spelen bij de beoordeling van de aanvraag. Instellingen die vanaf 2017 financiering van het rijk willen ontvangen, moeten hun evaluaties uiterlijk 1 februari 2016 indienen, samen met hun aanvraag.

---

[8] *De Cultuurverkenning*, p. 8.
[9] *Cultuurverkenning*, p. 43.
[10] Zie ook mijn brief over het *Cultuurstelsel 2017-2020*.

Met de andere overheden bespreek ik welke kwantitatieve prestaties belangrijk zijn en hoe we die het beste kunnen meten. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de eigen inkomsten. Het doel is om hier de komende tijd overeenstemming over te bereiken, zodat we vanaf 2017 instellingen in de basisinfrastructuur beter kunnen beoordelen op hun prestaties.

Onze referentie
712028

Samenwerking
Voorafgaand aan de huidige periode heeft de Raad in een aantal gevallen geadviseerd instellingen meer te laten samenwerken of te laten fuseren. Soms werd dat ingegeven door de verwachting nieuwe en andere doelgroepen of opdrachtgevers te vinden of gezamenlijk kosten te besparen.

- Hoe oordeelt de Raad over deze samenwerkingen en fusies?

Ook bij de symfonieorkesten zijn verschillende samenwerkingsvormen tot stand gekomen. In een motie voorafgaand aan de huidige financieringsperiode heeft de Tweede Kamer gevraagd om initiatieven "die het reële uitzicht bieden op structurele samenwerking" te honoreren.[11] Het gaat hierbij om samenwerking tussen orkesten in de regio Oost, in de regio Zuid en in het gebied Rotterdam – Den Haag.

- Wat heeft bij de orkesten de samenwerking op het gebied van artistieke prestaties, educatie, talentontwikkeling en financiën volgens de Raad opgeleverd en welk advies koppelt de Raad hier aan?

In mijn brief *Samen werken, samen sterker* over het museumbeleid heb ik het belang van samenwerking in de museumsector benadrukt; tussen musea onderling en tussen musea en andere sectoren.[12] Musea leveren een grote bijdrage aan de ontwikkeling van kennis, historisch besef en identiteit. Om musea te stimuleren tot meer samenwerking heb ik hiervoor tot 2017 € 2 miljoen per jaar beschikbaar gesteld, via het Mondriaan Fonds. Met wie musea samenwerken ga ik niet bepalen: dat moet van de musea zelf komen.

- Hoe kan het rijk verdere samenwerking tussen musea stimuleren?

Cultuureducatie
In 2012 is het programma *Cultuureducatie met kwaliteit* voor het primair onderwijs gestart. In aanvulling hierop werk ik met private partijen samen om leerlingen in het basisonderwijs meer en beter muziekonderwijs te geven.[13] In 2013 heb ik voor de komende tien jaar geld gereserveerd voor de Cultuurkaart in het voortgezet onderwijs. Met wethouders, gedeputeerden van Cultuur en van Onderwijs, de voorzitter van de PO-raad en de staatssecretaris van OCW heb ik het *Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs* ondertekend.[14] Dit kader bevat een gezamenlijke agenda voor de komende tien jaar voor goed cultuuronderwijs.

- Welke volgende stappen kan de landelijke overheid nemen om zoveel mogelijk kinderen en jongeren in aanraking te brengen met cultuur?
- Hoe kan de samenwerking tussen private partijen en de overheden op dit vlak nog verder worden versterkt?

---

[11] Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 32 820 nr. 16.
[12] Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 32820, nr. 77.
[13] *Impuls cultuuronderwijs*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 820, Nr. 216.
[14] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, bijlage nummer 2013D51137.

- Hoe denkt de Raad over verschillen en verbindingen tussen verschillende disciplines (beeldende kunst, dans, drama, erfgoed, film, literatuur, muziek, nieuwe media, vormgeving)?

Ik vraag de Raad hierbij te reflecteren op de *Handreiking Muziekonderwijs 2020* en het rapport *Musea voor mensen*.[15]

Talentontwikkeling
Voor de periode 2013-2016 is er voor gekozen om in de podiumkunsten de verantwoordelijkheid voor talentontwikkeling bij de grote instellingen in de basisinfrastructuur te leggen. Besloten is om in de podiumkunsten via de basisinfrastructuur geen aparte instellingen voor talentontwikkeling te financieren. Daarnaast hebben de fondsen een belangrijke taak op dit gebied. In de brieven *Ruimte voor talent* en *Uitwerking visie op talentontwikkeling* heb ik uitgewerkt hoe het cultuurbeleid ruimte biedt aan de ontwikkeling van talent.[16] Voor de komende periode is het van belang talentontwikkeling goed te beleggen. De Raad heeft gewezen op het risico van versnippering en het risico van tijdelijke oplossingen.

- Hoe kijkt de Raad aan tegen de manier waarop instellingen in de basisinfrastructuur invulling geven aan talentontwikkeling?
- Welke rol ziet de Raad voor de periode 2017-2020 voor instellingen in de basisinfrastructuur en fondsen?
- Hoe ziet de Raad de rolverdeling tussen de verschillende overheden op dit gebied?

Internationaal
Veel instellingen in de basisinfrastructuur zijn internationaal actief. Bij de fondsen zijn er verschillende regelingen en programma's om internationalisering te bevorderen.

- Hoe kijkt de Raad aan tegen de wijze waarop instellingen en fondsen invulling geven aan het internationaal cultuurbeleid?
- Is de Raad van mening dat de integrale aanpak van internationalisering voldoende tot uitdrukking komt?

Basisinfrastructuur en fondsen
Cultuur die wordt gefinancierd door het rijk dient van hoge artistieke kwaliteit te zijn. Dit geldt zowel voor de basisinfrastructuur als voor instellingen en projecten die gefinancierd worden door de cultuurfondsen. Via de basisinfrastructuur financiert het rijk aan aantal culturele instellingen van (inter)nationaal belang. De cultuurfondsen zorgen met hun subsidies aan instellingen en kunstenaars voor dynamiek en vernieuwing in de cultuursector. Aan de Eerste Kamer heb ik toegezegd om de Raad te vragen naar "witte vlekken" in de basisinfrastructuur.[17]

---

[15] Carolien Gehrels, Rinda den Besten, Jan Raes, Janneke van der Wijk, Carolien Croon, *Handreiking muziekonderwijs 2020*, Den Haag 15 oktober 2014. De brief is als bijlage bij de brief *Impuls cultuuronderwijs* naar de Tweede Kamer verstuurd. Nederlandse Museumvereniging, *Musea voor mensen*, oktober 2014. http://www.museumvereniging.nl/Portals/0/6-Publicaties/20141030-EINDVERSIE-Musea%20voor%20Mensen.pdf
[16] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 820, nr. 111; Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 820 nr. 123.
[17] Eerste Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 VIII, Toezegging Witte vlekken in de basisinfrastructuur.

- Hoe oordeelt de Raad over het aanbod van instellingen in de basisinfrastructuur in relatie tot het aanbod dat de fondsen mogelijk maken?
- Ziet de Raad met het oog op het huidige aanbod dat in de basisinfrastructuur en via de fondsen wordt gesubsidieerd, "witte vlekken"?

Vragen over sectoren
Hieronder volgen vragen over specifieke sectoren. Vanaf 2016 gaan de Wet tot behoud van cultuurbezit en delen van de Monumentenwet op in de Erfgoedwet. Deze wet legt vast hoe met ons erfgoed wordt omgegaan en wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft. De wet onderstreept het maatschappelijke belang van een zorgvuldige omgang met de verschillende typen erfgoed in ons land. Over deze wet heeft de Raad in een ander kader al geadviseerd. Ik heb hierover op dit moment geen specifieke vragen. Het wetsvoorstel is december jl. ingediend bij de Tweede Kamer. De vragen hieronder gaan dan ook vooral over groepen instellingen die deel uit kunnen maken van de basisinfrastructuur.

De aanvraagronde voor de periode 2017-2020 is nog niet gestart. De Raad heeft dan ook nog geen plannen van instellingen om te beoordelen. Uw advies over de aanvragen volgt in het voorjaar van 2016. Ik hecht, net als de Kamer, aan een gelijk speelveld voor alle mogelijke aanvragers. Ik verzoek de Raad in uw *Agenda Cultuurbeleid* dan ook rekening te houden met de motie van de Tweede Kamer over een "gelijk speelveld voor culturele instellingen".[18]

Podiumkunsten: aanbod en afname
In de podiumkunsten blijft de verhouding tussen aanbod en afname van gesubsidieerde instellingen een aandachtspunt. De podia en de instellingen lijken niet altijd gedreven te worden door overeenkomstige belangen. Het is belangrijk dat alle partijen die betrokken zijn bij de podiumkunsten hun beleid op elkaar afstemmen: het rijk, fondsen en gemeenten. Ook in het licht van eigen accenten die regio's en steden plaatsen. Goede afspraken tussen gezelschappen en schouwburgen zijn daarbij van belang.

- Hoe kunnen overheden en fondsen gezamenlijk de samenwerking tussen podia en bespelende gezelschappen stimuleren?

Podiumkunsten: Metropole Orkest
Op grond van een motie van de Tweede Kamer wordt aan het Metropole Orkest tot 2017 subsidie verleend.[19] Dit gebeurt door incidenteel beschikbare middelen, onder meer uit het frictiekostenbudget.

- Hoe oordeelt de Raad over een positie voor een orkest voor lichte muziek in de basisinfrastructuur 2017-2020?

Ondersteuning cultuureducatie en amateurkunst
Ik vind het belangrijk dat de kennis en expertise van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de ondersteunende instelling goed samenkomt.

---

[18] De Kamer constateerde dat er in de huidige periode geld gaat naar instellingen die oorspronkelijk niet in de basisinfrastructuur waren opgenomen. Hij verzocht de regering dan ook om "advies te vragen aan de Raad voor Cultuur over een gelijk speelveld voor culturele instellingen en om eventuele willekeur in de subsidiesystematiek en -voorwaarden te voorkomen". Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 32 820, Nr. 81.
[19] Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 33 400 nr. 103.

- Welke mogelijkheden ziet de Raad om de samenwerking tussen beide spelers te versterken?
- Wat is het beeld van de Raad van de ondersteuning van gemeenten op het gebied van cultuureducatie en amateurkunst?

Beeldende kunst: postacademische instellingen
Voor de periode 2017-2020 geeft de brief *Meer dan kwaliteit* van mijn voorganger aan dat de financiering van postacademische instellingen uitsluitend door middel van beurzen zal plaatsvinden. In de brief *Ruimte voor talent in het cultuurbeleid* heb ik geschreven te hechten aan "plekken waar beeldend kunstenaars zich gedurende een wat langere periode onder begeleiding kunnen ontwikkelen".[20] Ik heb daarbij gemeld dat ik hiervoor een belangrijke rol zie weggelegd voor postacademische instellingen.

- Vindt de Raad dat de functie van talentontwikkeling voor beeldende kunst een plaats moet houden in de basisinfrastructuur?
- Aan welke criteria op het gebied van talentontwikkeling en verbinding met de samenleving dienen de betrokken instellingen die worden gefinancierd door het rijk te voldoen?
- Welke voor- en nadelen ziet de Raad bij het vraaggestuurd financieren van betrokken instellingen via beurzen?

Beeldende kunst: presentatie-instellingen
Presentatie-instellingen vinden de omschrijving van hun kernactiviteit in de ministeriële regeling in de huidige periode 2013-2016 te beperkt. De ervaring leert ook dat het criterium "beschikken over groot internationaal netwerk" onvoldoende onderscheidend is. Alle instellingen werken in een internationale context.
Voor alle aanvragen voor de basisinfrastructuur geldt dat zij moeten voldoen aan de norm voor eigen inkomsten.

- Hoe oordeelt de Raad over deze functie in de basisinfrastructuur?
- Wat vindt de Raad van de omschrijving van de kernactiviteit van presentatie-instellingen in de regeling?

Creatieve industrie
De creatieve industrie verbindt als geen ander creatieve kracht met maatschappelijke vraagstukken en draagt zo bij aan het vinden van vernieuwende oplossingen. Ontwerpers maken niet alleen mooie, verrassende en functionele producten en gebouwen, maar slaan steeds meer bruggen naar andere maatschappelijke domeinen. E-cultuur is de verzamelnaam voor cultuur die de invloed van nieuwe technologie op onze maatschappij onderzoekt en kritisch bevraagt.
In de huidige periode wordt een aantal instellingen op het gebied van creatieve industrie gefinancierd door het rijk, de fondsen en een ondersteunende instelling.

- Welke instrumenten kunnen zij inzetten en welke accenten moeten zij volgens de Raad plaatsen om deze disciplines zo sterk mogelijk te maken?
- Wat is de rol van het rijk bij het bevorderen van verbindingen tussen de creatieve industrie, marktpartijen en particulieren en lokale overheden?
- Wat kan het rijk doen om de positie van ontwerpend, vrij en artistiek onderzoek binnen de creatieve industrie te versterken?

---

[20] Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 32 820, nr. 111.

Film
Het filmbeleid van de overheid is gericht op de artistieke films, internationale coproducties en grote publieksfilms.[21] De artistieke film heeft niet alleen een culturele, maatschappelijke en economische waarde maar kan ook een grote internationale uitstraling hebben.

- Hoe ziet de Raad de positie van de Nederlandse artistieke film in het huidige beleid?
- Hoe ziet de Raad de zichtbaarheid van de Nederlandse film in het buitenland, in het licht van het huidige filmbeleid?
- Wat betekenen veranderingen in het kijkgedrag door digitalisering voor de positie van de Nederlandse film?

Ondersteunende instellingen
In de basisinfrastructuur is een aantal instellingen opgenomen dat producerende instellingen ondersteunt, bijvoorbeeld op het gebied van internationalisering, onderzoek, cultuuronderwijs en digitalisering.

- Hoe ziet de Raad de functie van deze instellingen, in relatie tot producerende instellingen en fondsen?

Budget
In het regeerakkoord is geen extra geld voorzien voor cultuur. Ik verzoek u daar bij uw *Agenda Cultuurbeleid* rekening mee te houden. In mijn brief met uitgangspunten voor de periode 2017-2020, die de Tweede Kamer dit voorjaar ontvangt, zal ik het financieel kader voor die periode aangeven.

Tot slot
In het eerste deel van deze brief heb ik u vragen gesteld over de toekomst van het cultuurbeleid. In het tweede deel gaat het vooral om instellingen die in de politieke besluitvorming voor de korte termijn om bijzondere aandacht vragen. In een aantal van deze gevallen heeft de Kamer verzocht om een (tijdelijke) oplossing. Het is belangrijk dat we voor de periode 2017-2020 duurzame oplossingen vinden. Uw inhoudelijk advies is dan ook van groot belang.

Ik verzoek u uw advies voor 1 april 2015 uit te brengen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

---

[21] Zie ook de brief van de staatssecretaris van Financiën en mij over de film: Tweede Kamer vergaderjaar 2013-2014, 32820, Nr. 94.